

KUOPIO

PERUSTURVAN PALVELUALUE

**VAMMAISPALVELUIDEN JA KEHITYSVAMMAHUOLLON PERHEHOIDON
TOIMINTAOHJE**

Sisälllys

1.	PERHEHOITO	4
1.1	Perhehoidon lainsäädäntö	4
1.2	Perhehoitaja.....	4
1.2.1	Perhehoitajaksi hakeutuminen	5
1.2.2	Perhehoitajuus.....	5
1.2.3	Ehdottomat esteet perhehoitajuudelle	6
1.3	Perhehoitomuodot	6
1.4	Perhehoidon järjestäminen	6
1.5	Omaishoidon ja perhehoidon ero	6
1.6	Perhekodissa hoidettavien henkilöiden määrä	7
1.7	Perhekodin olosuhteet	7
1.8	Paloturvallisuus.....	8
1.9	Perhekodin valvonta	8
1.10	Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus	8
1.11	Perhehoitajan ilmoitusvelvollisuus.....	9
1.12	Perhehoitajan vakuutus	9
2.	PERHEHOITOA MÄÄRITTELEVÄT SOPIMUKSET JA SUUNNITELMAT.....	10
2.1	Perhehoidon asiakkaan palvelusuunnitelma	10
2.2	Toimeksiantosopimus.....	10
2.2.1	Toimeksiantosopimuksen sisältö.....	10
2.2.2	Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen	11
3.	PERHEHOIDON PALKKIOT JA KORVAUKSET.....	11
3.1	Hoitopalkkio	11
3.2	Kulukorvaus.....	12
3.2.1	Osavuorokautisen perhehoidon kulukorvaukset	13
3.2.2	Lyhytaikaisen perhehoidon kulukorvaukset	13
3.2.3	Sijaishoitajan kotona annettavan perhehoidon kulukorvaukset	13
3.3	Käynnistämiskorvaus.....	13

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

4.	PERHEHOITAJAN OIKEUS VAPAASEEN	14
4.1	Palkkio ja kulukorvaus perhehoidon keskeytyessä.....	15
4.2	Maksut perhehoitajan vapaan ajalta.....	15
4.3	Perhehoitajan tilapäiset poissaolot.....	16
4.4	Sijaishoitaja	16
5.	PERHEHOIDON TUKI.....	16
5.1	Hyvinvointi- ja terveystarkastukset.....	16
5.2	Työnohjaus	16
5.3	Mentorointi.....	17
5.4	Täydennyskoulutus	17
6.	PERHEHOIDOSSA OLEVAN ASIAKKAAN ASEMA	17
6.1	Perhehoidon asiakasmaksu	17
6.2	Maksujen perimättä jättäminen.....	18
6.3	Muita asiakkaan asemaan vaikuttavia asioita.....	18

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

1. PERHEHOITO

Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Kunta tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa tai sopimuksen perhehoidon järjestämisestä yksityisen perhehoidon tuottajan kanssa.

Henkilön hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämiseen perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona sovelletaan perhehoitolakia.

Perhehoidon tavoitteena on antaa perhehoidossa olevalle henkilölle mahdollisuus kodinomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalisia suhteitaan. Perhehoidossa olevalle henkilöllä on muihin perhekodin jäseniin nähden tasavertainen asema.

1.1 Perhehoidon lainsäädäntö

Perhehoitoon liittyviä ja perhehoitoa määrittäviä lakeja ja asetuksia ovat mm. seuraavat:

Perhehoitolaki (263/2015)

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)

Laki kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977) mukaan lukien 3 a luku Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen ja rajoitustoimenpiteiden käyttö erityishuollossa (20.5.2016/381)

Asetus kehitysvammaisten erityishuollosta (988/1977)

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987)

Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 759/1987)

Hallintolaki (434/2003)

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992)

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992)

Laki vammaisetuksista (570/2007)

Laki omaishoidon tuesta (937/2005)

Kotikuntalaki (201/1994)

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)

Laki holhoustoimesta (442/1999)

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011)

1.2 Perhehoitaja

Perhehoitajalla tarkoitetaan henkilöä, joka hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan kanssa tekemänsä toimeksiantosopimuksen perusteella antaa perhehoitolain 3 §:ssä tarkoitettua perhehoitoa.

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

Perhehoitajaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa.

1.2.1 Perhehoitajaksi hakeutuminen

Ennen toimeksiantosopimuksen tekemistä perhehoitajaksi aikovan henkilön on suoritettava yhdessä sovittu tehtävän edellyttämä ennakkovalmennus. Erityisistä syistä ennakkovalmennus voidaan suorittaa vuoden kuluessa sijoituksen alkamisesta. Perhehoitajien ennakkovalmennuksessa käydään läpi muun muassa perhehoitoa ohjaavat arvot, toimintaperiaatteet ja laatuvaatimukset sekä asiakkaan hoitoon ja huolenpitoon liittyviä asioita mukaan lukien lääkehoidon toteuttamisen periaatteet.

Kuopion kaupunki ei järjestä itse perhehoitajien ennakkovalmennusta, vaan ohjaa perhehoidosta kiinnostuneet henkilöt hakeutumaan muiden toimijoiden järjestämään ennakkovalmennukseen.

Kotikunta tekee sosiaalitoimen selvityksen ja antaa lausunnon hakijasta. Menettelyllä selvitetään, onko tiedossa asioita, jotka voisivat olla esteenä perhehoitajaksi ryhtymiselle liittyen mm. terveydentilaan, asuinoloihin tai päihteiden käyttöön. Alle 18-vuotiaiden henkilöiden perhehoitajaksi aikovalta pyydetään nähtäväksi rikosrekisteriote ”Lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämiseksi”, jonka perhehoitaja hankkii Oikeusrekisterikeskukselta.

Perhehoitajaksi hakeutumassa oleva henkilö/pariskunta kustantaa itse mahdolliset vaadittaviin lausuntoihin ja ennakkovalmennukseen liittyvät kustannukset. Kuopion kaupungin vammaispalveluiden on mahdollista hyväksyä perhehoitaja toimimaan perhehoitajana hyväksytysti suoritettun ennakkovalmennuksen jälkeen.

Jos perhe on jo toiminut sijaisperheenä, tukiperheenä tai tukihenkilönä, yhteistyötahoilta pyydetään lausunto.

1.2.2 Perhehoitajuus

Perhehoitajana toimimisen edellytyksiä:

- henkilö/henkilöt, jotka ovat valmennettuja tehtävään
- pariskunta tai yksinelävä
- perheen kasvuympäristön tulee olla lapsi-/asiakasystävällinen
- perheen kodin tulee olla riittävän tilava; lapselle tai asiakkaalle tulee osoittaa oma huone/tila
- perheen kaikki jäsenet hyväksyvät perhehoidon ja perhehoidossa olevalla henkilöllä on perheessä tasavertainen asema muiden perheenjäsenten kanssa (Perhehoitolaki 263/2015)
- perhehoitaja on yhteistyökykyinen
- perheen elämäntilanne ja parisuhde tulee olla vakaa

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

1.2.3 Ehdottomat esteet perhehoitajuudelle

Perhehoitajaksi ryhtymiseen ehdottomia esteitä ovat esimerkiksi seuraavat:

- akuutti/toistuva/pitkäaikainen lastensuojelun asiakkuus
- akuutti/toistuva/pitkäaikainen toimeentulotuen asiakkuus
- akuutti/toistuva/pitkäaikainen päihde- tai mielenterveysongelma perheessä
- akuutti huoltajuuskiista
- kriisi omassa elämäntilanteessa
- vakava sairaus perheessä, joka alentaa huomattavasti toimintakykyä
- arjenhallinnan vaikeudet perheessä
- lapseen kohdistuvat ja muut vakavat rikokset, rikosrekisteriote tarkistetaan toimeksiantosopimusta allekirjoitettaessa (ote ei saa olla kuutta kuukautta vanhempi)

1.3 Perhehoitomuodot

Perhehoitomuodot ovat seuraavat:

- osavuorokautinen perhehoito
- lyhytaikainen perhehoito
- pitkäaikainen perhehoito

1.4 Perhehoidon järjestäminen

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain perusteella kehitysvammaisten henkilöiden lyhyt- ja pitkäaikainen hoito ja asuminen voidaan järjestää perhehoitona. Perhehoitoa voidaan järjestää myös omaishoidon ja perhehoitajien vapaiden pitämiseksi.

1.5 Omaishoidon ja perhehoidon ero

Omaishoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä hoidettavan kotona omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla.

Perhehoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon, kasvatuksen tai muun ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä hoidettavan kodin ulkopuolella toisessa yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Mikäli henkilön hoitajana hoidettavan kotona toimii lapsi, vanhempi, avo- tai aviopuoliso, hoito on lähtökohtaisesti omaishoitoa. Hoidettavan kotona tapahtuva perhehoito on yleensä osavuorokautista tai lyhytaikaista hoitoa.

Omaishoitajan lakisääteinen vapaa voidaan järjestää lyhytaikaisena tai osavuorokautisena perhehoitona.

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

1.6 Perhekodissa hoidettavien henkilöiden määrä

Toimeksiantosopimusperusteisessa perhehoidossa voidaan samanaikaisesti hoitaa enintään neljää henkilöä hoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt mukaan luettuina.

Perhekodissa saadaan kuitenkin hoitaa samanaikaisesti enintään kuusi henkilöä, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa asuvaa henkilöä, joista ainakin toisella on perhehoitolain 6 §:n 1 momentissa ja toisella 3 momentissa säädetty kelpoisuus.

Hoidettavien määrästä voidaan poiketa, mikäli kyse on hoidon antamisesta sisaruksille tai saman perheen jäsenille. Sijoittajakunnan ja perhehoitajan tulee huolehtia, ettei laissa määriteltyjä samanaikaisesti hoidossa olevien enimmäismääriä ylitetä.

Hoidettavien määrä on aina suhteutettava perhehoitajien lukumäärään, hoidettavien tarvitsemaan hoitoon ja toiminnan luonteeseen.

1.7 Perhekodin olosuhteet

Perhekodilla tarkoitetaan perhehoitolain 3 §:ssä tarkoitettua kunnan hyväksymää yksityiskotia, jossa annetaan perhehoitoa.

Perhekodin tulee olla tervehdellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva. Soveltuvuutta harkittaessa kiinnitetään erityistä huomiota perhekodin ihmissuhteisiin sekä perhehoitajan mahdollisuuksiin ottaa huomioon ja vastata perhehoitoon sijoitettavan tarpeisiin hänen etunsa mukaisesti. Lisäksi on selvitettävä, hyväksyvätkö muut perhekodin jäsenet perhehoitoon sijoitettavan henkilön ja voiko perhehoitoon sijoitettava henkilö saada perhekodin muihin jäseniin nähden tasavertaisen aseman. Perhekodin tulee myös rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan olla siellä annettavalle hoidolle sopiva.

Perhehoidossa olevalla henkilöllä on oltava mahdollisuus yksityisyyteen. Yhteisten tilojen lisäksi perhehoitoon sijoitettavalle henkilölle on oltava oma tila ja pitkäaikaisessa perhehoidossa edellytetään oma huone. Perhehoidettavalla on halutessaan mahdollisuus kalustaa ja sisustaa oma huoneensa. Perhehoidettavalla on käytössään kaikki kodin yhteiset tilat. Perhekodissa tulee huomioida esteettömyys ja turvallisuus.

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

1.8 Paloturvallisuus

Perhehoitajien ennakoivalmennuksessa käydään läpi paloturvallisuusasiat. Rakennuksen omistajan on huolehdittava tilojen turvallisuudesta omavalvonnan periaattein. Perhehoidon paloturvallisuus perustuu riskien tunnistamiseen ja arviointiin sekä ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin, tarvittaessa yhteistyössä palo- ja pelastusviranomaisten kanssa. Alueelliset pelastuslaitokset ovat laatineet ohjeita kodin turvallisuuteen liittyvistä asioista. Muun muassa Kodin turvaopas -verkkopalvelusta löytyy kattavasti arjen turvallisuusasioita.

1.9 Perhekodin valvonta

Perhehoitoon henkilön sijoittaneen kunnan tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu perhehoitolain mukaisesti ja hoidettava henkilö saa sijoituksen aikana tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet. Ne järjestään sen kunnan toimesta, johon henkilö on sijoitettu. Sekä sijoittajakunnan että sijoituskunnan sosiaalihuollosta vastaava toimielin voi tarkastaa perhehoitopaikan tässä laissa tarkoitettun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi.

Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Tarkastaja on päästettävä kaikkiin perhehoitopaikan tiloihin. Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa. Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana.

Tilojen epäkohdat on korjattava välittömästi. Jollei korjausta ole asetetussa määräajassa tapahtunut, viranomaisen on tällöin huolehdittava, että perhehoitoon sijoitetun henkilön hoito järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaisella tavalla. Tarvittaessa hoidettavat henkilöt siirretään heidän tarpeitaan vastaavaan muuhun hoitopaikkaan. Vastaavasti toimitaan, jos perhekodissa annettava hoito ja kasvatustodetaan puutteelliseksi tai sopimattomaksi.

Perhekodit kuuluvat omavalvonnan piiriin. Valvonta toteutetaan omavalvonnan kautta.

1.10 Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus

Perhehoitajalle voidaan antaa välttämättömät tiedot sosiaalihuollon toimenpiteen toteuttamiseksi. Perhehoitajalla on vaitiolovelvollisuus, mikä tarkoittaa sitä, että asiakasta koskevia salassa pidettäviä tietoja ei saa ilmaista sivullisille myöskään siltä osin, kun ne koskevat muita kuin asiakasta itseään. Salassa pidettäviä tietoja ei saa käyttää myöskään omaksi tai toisen hyödyksi tai vahingoksi. Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus ovat voimassa myös hoitosuhteen päättymisen jälkeen. Perhehoidossa salassapito- ja vaitiolovelvollisuus koskevat myös perhehoitajan perheenjäseniä. (Laki

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000.)

Salassa pidettävistä tiedoista voi sivullisille antaa tietoa asiakkaan nimenomaisella suostumuksella tai hänen laillisen edustajansa suostumuksella.

Perhehoitaja sitoutuu säilyttämään perhehoidettavaa koskevat asiakirjat asiakaskohtaisissa kansioissa perhekodissa lukitussa kaapissa. Perhehoidon päättyessä hoidettavaa koskevat asiakirjat palautetaan sijoittaneelle kunnalle.

1.11 Perhehoitajan ilmoitusvelvollisuus

Perhehoitajan on perhehoitolain 21 §:n perusteella ilmoitettava perhehoidossa tapahtuneista muutoksista siihen kuntaan, joka on sijoittanut asiakkaan perhehoitoon sekä kuntaan, jossa perhekoti sijaitsee.

Perhehoitajalla on velvollisuus ilmoittaa omissa tai hänelle sijoitetun asiakkaan olosuhteissa tapahtuneista muun muassa seuraavista muutoksista:

- aikomuksesta ottaa perhehoitoon uusia asiakkaita
- perhesuhteiden muutoksista
- suunnitellut vapaat ja niiden aikaiset järjestelyt vuoden alussa tai viimeistään kahta kuukautta aiemmin
- ulkomaanmatkasta perhehoidossa olevan asiakkaan kanssa
- sattuneesta tapaturmasta tai väkivallanteosta tai muusta poikkeavasta tilanteesta
- perhehoitajan sairauslomasta
- välittömästi asiakkaan vakavammista sairauksista, tapaturmista ja sairaalassaolosta

Olosuhteiden muutosta koskevan ilmoituksen viivästyminen johtaa perhehoitajalle mahdollisesti liikaa maksetun palkkion takaisinperintään.

1.12 Perhehoitajan vakuutus

Toimeksiantosopimuksen tehneen kunnan on perhehoitolain 20 §:n mukaan vakuutettava perhehoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella.

Perhehoidossa olevan asiakkaan aiheuttamiin vahinkoihin ei kunnalla ole lakisääteistä velvollisuutta ottaa vahingonkorvausvastuuvakuutusta. Perhehoidon asiakkaille ei ole Kuopion kaupungin puolesta otettu vastuuvakuutusta. Vahingonkorvaus on vahingontekijän ja vahingon kärsijän välinen asia. Vahingon sattuessa asiaa voidaan selvittää yhdessä perhehoitajan ja sijoittavan kunnan kanssa. On suositeltavaa, että perhehoitaja hankkii laajennetun kotivakuutuksen, jossa on huomioitu myös

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

perhehoidettavat henkilöt. Perhehoitajan tulee varmistaa, että vastuuvakuutus kattaa myös perheeseen sijoitetut perhehoidettavat henkilöt.

2. PERHEHOITOA MÄÄRITTELEVÄT SOPIMUKSET JA SUUNNITELMAT

2.1 Perhehoidon asiakkaan palvelusuunnitelma

Jokaiselle perhehoidossa olevalle asiakkaalle laaditaan palvelusuunnitelma ja tarvittaessa kuntoutussuunnitelma. Suunnitelmat tehdään ja tarkistetaan yhteistyössä perhehoidettavan henkilön asioista vastaavan työntekijän, asiakkaan ja hänen huoltajansa/huoltajiensa/lähiomaisten, perhehoitajan sekä tarvittavien muiden yhteistyötahojen kanssa. Lisäksi asiakkaalle tehdään tarvittavat viranhaltijapäätökset.

Perhehoitajan tulee osallistua perhehoidossa olevan lapsen HOJKS -suunnitelman (henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma) laadintaan, päivähoidon kanssa tehtävään kasvatuskumppanuuteen, työ- ja päivätoimintasuunnitelman laadintaan sekä ammatillisen koulutuksen suunnitelman laadintaan.

2.2 Toimeksiantosopimus

Toimeksiantosopimuksessa perhehoitaja ja kunta sopivat hoitosuhteeseen liittyvät molemminpuoliset oikeudet ja velvollisuudet. Toimeksiantosopimus tehdään erikseen jokaiselle perhehoidossa olevalle asiakkaalle ja aina ennen perhehoitosijoituksen alkamista. Sopimukseen nimetään perhehoitajalle jokaista perhehoitoon sijoitettua henkilöä varten vastuutyöntekijä.

Toimeksiantosopimuksen tehnyt henkilö ei ole työsopimuslain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettussa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan.

Toimeksiantosopimuksen allekirjoittavat perhehoitaja ja kunnan vastuullinen viranhaltija.

Sopimus tarkistetaan tilanteen muuttuessa ja sitä ei voi muuttaa yksipuolisesti. Tarkistamisesta käydään neuvottelu, kun toinen osapuoli sitä vaatii.

2.2.1 Toimeksiantosopimuksen sisältö

Toimeksiantosopimuksessa tulee sopia:

1. perhehoitajalle maksettavasta palkkion määrästä ja suorittamisesta
2. perhehoidosta ja hoidon käynnistämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta
3. perhehoidossa olevan henkilön yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaamisesta
4. hoidon arvioidusta kestosta

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

5. perhehoitajan oikeudesta vapaaseen, vapaan toteuttamisesta sekä palkkion maksamisesta ja kustannusten korvaamisesta vapaan ajalta
6. perhehoitajalle annettavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä näiden toteuttamisesta
7. hyvinvointi- ja terveystarkastusten järjestämisestä
8. tarvittaessa muista perhekotiä ja perhehoitoa koskevista seikoista
9. yhteistyöstä kunnan ja perhehoitajan kesken

2.2.2 Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Toimeksiantosopimuksen irtisanominen tehdään kirjallisesti. Jos toimeksiantosopimuksessa ei ole toisin sovittu, voidaan toimeksiantosopimus irtisanoa päättymään irtisanomista seuraavan kahden kuukauden kuluttua. Lyhytaikaisessa perhehoidossa sopimukset ovat voimassa joko toistaiseksi tai määräajaksi. Lyhytaikaisessa perhehoidon sopimuksessa irtisanomisaika mainitaan toimeksiantosopimuksessa.

Perhehoitajasta johtuvasta muusta syystä tapahtuvan keskeytyksen vuoksi hoitopalkkiota ei makseta. Tällainen tilanne on esimerkiksi, kun perhehoitaja kieltäytyy hoitamasta perhehoitoon sijoitettua asiakasta, jolloin asiakkaalle etsitään välittömästi uusi hoitopaikka.

Jos valvonnan yhteydessä perhekoti tai siellä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tai kuntayhtymän tulee pyrkiä saamaan aikaan korjaus. Jos puutetta ei korjata asetetussa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaivaa tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi.

Jos perhehoitoon sijoitettu asiakas asuu perheessä irtisanomisajan aikana, palkkio ja kulukorvaus maksetaan perhehoitajalle toimeksiantosopimuksen mukaisina. Jos asiakas ei asu perheessä, maksetaan vain hoitopalkkio.

3. PERHEHOIDON PALKKIOT JA KORVAUKSET

3.1 Hoitopalkkio

Perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkiota ja kulukorvausta sekä hoidon käynnistymisestä aiheutuviin tarpeellisiin kustannuksiin käynnistämiskorvausta sekä erikseen määriteltujen periaatteiden mukaisesti matkakorvausta. Perhehoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta ja muista kustannuskorvauksista säädetään perhehoitolaissa. Perhehoitolaki oikeuttaa perhehoitajan saamaan vähintään laissa määritellyn hoitopalkkion. Hoitopalkkio voidaan erityisestä syystä sopia maksettavaksi myös säädettyä vähimmäismäärää pienempänä. Kuopion kaupungin perusturva- ja terveystalokunta vahvistaa vuosittain perhehoidon maksujen määrät. Perhehoidon osalta Kuopion kaupungin kaikkia perhehoidon ohjeita voidaan tarvittaessa soveltaa mahdollisten asiakasryhmien ratkaisua vaativiin asioihin, mikäli tästä ohjeesta puuttuu asiaan ohjeistusta (mm. lapsiasiakkaat).

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

Asiakkaan hoidettavuus arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä ja sitä arvioidessa tulee ottaa huomioon toiminnan luonne; perhehoidon soveltuvuus asiakkaan palvelutarpeeseen nähden. Palkkion määrä perustuu asiakkaan hoitoon ja huolenpitoon käytettävään aikaan, hoidon vaativuuteen ja sitovuuteen. Lisäksi huomioidaan, edellyttääkö työ perhehoitajalta erityisiä valmiuksia, kokemuksia, asiantuntemusta tai ammattikoulutusta. Palkkioon vaikuttaa myös se, edellyttääkö hoitotyö perhehoitajan kotona olemista, jolloin hän ei voi käydä kodin ulkopuolella työssä.

Toimeksiantosopimuksessa sovittu hoitopalkkion määrä tarkistetaan kalenterivuosittain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella. Tarkistus tehdään myös sellaisissa hoitopalkkioissa, jotka on sovittu hoitopalkkion vähimmäismäärää suuremmiksi ja jotka perustuvat ennen tarkistusajankohtaa voimassa olleeseen toimeksiantosopimukseen.

Hoitopalkkiota ei makseta perhehoitajan omasta alle 18-vuotiaasta lapsesta.

Hoitopalkkiot ja kulukorvaukset maksetaan pitkäaikaisessa perhehoidossa kuukausiperusteisesti.

Lyhytaikaisessa ja osavuorokautisessa perhehoidossa hoitopalkkiot ja kulukorvaukset maksetaan jälkikäteen toteutuneiden hoitopäivien tai -tuntien mukaan.

3.2 Kulukorvaus

Perhehoidossa olevan henkilön hoidosta ja ylläpidosta aiheutuvista todellisista kustannuksista maksetaan perhehoitajalle kulukorvausta. Perhehoitolaki oikeuttaa perhehoitajan saamaan vähintään laissa määritellyn kulukorvauksen. Kulukorvausta maksetaan vain silloin, kun perhehoito tapahtuu hoitajan kotona.

Kulukorvauksen perusteena käytetään perhehoidossa olevan henkilön hoidosta ja ylläpidosta aiheutuvia todellisia kustannuksia ja kunkin hoidossa olevan henkilön yksilöllisiä tarpeita.

Kulukorvauksen tarkoituksena on korvata perhehoidossa olevan henkilön ravinnosta, asumisesta, harrastuksista, henkilökohtaisista tarpeista ja muusta elatuksesta aiheutuvat tavanomaiset menot. Perhehoitajalle voidaan vain erikseen sopien ja erillisellä viranhaltijapäätöksellä maksaa korvauksia, mikäli asiakkaan tarpeista aiheutuu erityisiä todellisia lisäkustannuksia. Lapsilisiä maksetaan lapsilisälain (796/1992) 6.2 §:n mukaan perhehoitajalle. Kulukorvausta ei vähennetä tämän perusteella. Lapsen/nuoren vammaistuki, opintoraha tai muut vastaavat Kelan etuudet peritään Kuopion kaupungille. Terveystenhoitoon liittyvien matkojen osalta perhehoitaja hakee ensin Kelan matkakorvauksen. Omavastuuosuus korvataan sosiaalitoimesta. Lapsen koulukuljetukset ja niistä aiheutuvat kustannukset tulee ensisijaisesti sopia lapsen koulunkäynnistä vastuussa olevan kunnan koulutoimen kanssa.

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

Kulukorvaus on perhehoitajalle veronalaista tuloa. Hän voi verotuksessa ilmoittaa saamansa kulukorvaukset verovähennyskelpoisina tulonhankkimiskuluina.

Perhehoitajalle korvataan kohtuulliset oman auton käytöstä aiheutuvat kustannukset erillisen harkinnan ja päätöksen mukaan. Korvausta maksetaan perhehoitajalle ennalta sovitusti esimerkiksi tilanteissa, jotka liittyvät perhehoidettavan henkilön hoidon, huolenpidon ja kasvatuksen järjestämiseen liittyviin neuvotteluihin ja tapaamisiin sekä perhehoidettavan henkilön ja läheisten yhteydenpitoon.

3.2.1 Osavuorokautisen perhehoidon kulukorvaukset

Osavuorokautisesta perhehoidosta, joka toteutuu hoitajan kotona, maksetaan kulukorvausta Kuopion kaupungin perusturva- ja terveyslautakunnan vuosittain vahvistaman taksan mukaisesti.

3.2.2 Lyhytaikaisen perhehoidon kulukorvaukset

Lyhytaikaisesta perhehoidosta, joka toteutuu hoitajan kotona, maksetaan kulukorvausta Kuopion kaupungin perusturva- ja terveyslautakunnan vuosittain vahvistaman taksan mukaisesti.

3.2.3 Sijaishoitajan kotona annettavan perhehoidon kulukorvaukset

Mikäli sijaishoitaja työskentelee perhehoidettavan henkilön kotona, hänelle ei makseta kulukorvausta, vaan perhehoitaja saa vapaidensa ajan täyttä kulukorvausta. Mikäli sijaishoitaja työskentelee omassa kodissaan, maksetaan kulukorvaus sijaishoitajalle. Perustellusta syystä voidaan korvata työvaatteita, työkäsiineitä ja muita työssä tarvittavia suojavaatteita todellisten kustannusten mukaan.

3.3 Käynnistämiskorvaus

Perhehoitajille maksettavia käynnistämiskorvauksia tulee perhehoitolain 18 §:n mukaan tarkistaa kalenterivuosittain vuoden alusta elinkustannusindeksin edellisen vuoden lokakuun vuosimuutoksen mukaisesti. Perhehoitolaki määrittelee käynnistämiskorvauksen enimmäismäärän.

Perhehoitolain mukaan perhehoitajalle voidaan maksaa perhehoidon käynnistämisestä aiheutuvista tarpeellisista kustannuksista korvausta. Käynnistämiskorvauksella on tarkoitus kattaa sijoitusvaiheessa hoidon ja perhekodin käynnistämisen kannalta välttämättömät uuden perhehoidossa olevan asiakkaan henkilökohtaiset ja yhteiseen talouteen liittyvät hankinnat. Korvattavia kohteita voivat olla muun muassa asuntoon kohdistuvat välttämättömät pienet korjaus- ja muutostyöt, kalusteet, vuodevaatteet ja harrastusvälineet. Käynnistämiskorvausta voidaan käyttää myös perhehoitajien ennakkovalmennuksen osallistumismaksujen korvaamiseen.

Käynnistämiskorvauksesta sovitaan toimeksiantosopimuksessa ja hankinnoista sovitaan aina etukäteen kunnan viranhaltijan kanssa ja asiasta tehdään viranhaltijapäätös, jonka jälkeen kuitit sovitusta

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

hankinnoista on toimitettava viranhaltijalle. Perhehoitolaissa säädetty käynnistämiskorvauksen enimmäismäärä koskee pitkäaikaista perhehoitoa.

Käynnistämiskorvausta voidaan myöntää silloin, kun korvausta ei voi saada muun lainsäädännön nojalla. Esimerkiksi vammaisen henkilön tarvitsemat asunnon muutostyöt tai apuvälineet tulee ensisijaisesti hankkia vammaispalveluna ja lääkinnällisenä kuntoutuksena.

Käynnistämiskorvauksena tehdyt hankinnat ovat kunnan omaisuutta kunnes kuoleentumisaika (pääsääntöisesti neljä vuotta) on kulunut. Kunakin vuonna poistuu neljäsosa (25 %) hankinnan arvosta. Mikäli perhehoito päättyy lyhyemmän ajan kuluessa, voidaan osa käynnistämiskorvauksesta periä takaisin. Esimerkiksi voidaan pyytää perhehoitajalta ostotarjous välineestä tai kuoleutumaton osa käynnistämiskorvauksesta peritään sijoittaneelle kunnalle. Näihin hankintoihin eivät kuulu hankinnat, joiden käyttöikä on 1-3 vuotta.

Asiakaskohtaisilla päätöksillä tuetaan tarvittaessa hoidettavan tarpeista lähteviä tarkoituksenmukaisia kustannuksia myös sijoituksen aikana. Asiakaskohtaisella päätöksellä tehdyt hankinnat ovat asiakkaan omaisuutta.

4. PERHEHOITAJAN OIKEUS VAPAASEEN

Perhehoitajalle tulee järjestää mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on kaksi (2) vuorokautta kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana. Erityistilanteissa kunta voi myöntää enemmän vapaapäiviä kuin laissa tai toimintaohjeessa todetaan. Vammaispalveluiden ja kehitysvammahuollon perhehoitoon sijoittamien henkilöiden pitkäaikaisessa perhehoidossa vapaata kertyy kolme (3) vuorokautta kuukaudessa. Perusteena perhehoitajan vapaapäiville on perhehoidon ympärivuorokautinen sitovuus seitsemänä päivänä viikossa.

Kunnan tulee huolehtia ja järjestää perhehoidettavan asiakkaan tarkoituksenmukainen hoito perhehoitajan vapaan ajaksi. Hoidon järjestämisessä otetaan huomioon perhehoidossa olevan asiakkaan ja hänen lähiomaistensa ja/tai edunvalvojansa toiveet. Mikäli perhehoidossa on useampi kuin yksi asiakas, tulee vapaa järjestää kaikille perhehoidossa oleville yhtä aikaa. Perhehoitajan kotiin voidaan järjestää sijaiseksi toimeksiantosuhteinen perhehoitaja. Toimeksiantosopimuksessa sovitaan vapaan toteuttamisesta ja korvausten suorittamisesta.

Vapaapäiviä voi kerätä enintään yhden vuoden ajan, eikä vapaapäivien pitäminen ole sidoksissa kalenterivuoteen. Suunnitellut vapaat ja niiden aikaiset järjestelyt tulee ilmoittaa vastuutyöntekijälle vuoden alussa tai viimeistään kahta kuukautta aiemmin. Vapaavuorokausi (24 h) lasketaan alkavaksi siitä kellonajasta, jolloin tilapäishoito alkaa.

Käyttämättä jääneitä vapaita ei makseta rahana.

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

Osavuorokautisessa ja lyhytaikaisessa perhehoidossa ei järjestetä perhehoitajan vapaita (Perhehoitolaki 13 §).

4.1 Palkkio ja kulukorvaus perhehoidon keskeytyessä

Perhehoitajan sairastuminen

Perhehoitajan ollessa sairauden vuoksi tilapäisesti kykenemätön hoitamaan tehtävänsä ja kun kunta järjestää hoitoon sijoitetulle korvaavan hoidon, maksetaan perhehoitajalle hoitopalkkio ja kulukorvaus sairastumispäivän jälkeiseltä yhdeksältä arkipäivältä. Perhehoitaja on oikeutettu saamaan sairauspäivärahaa omavastuuajan (sairastumispäivä + 9 arkipäivää) jälkeen verotettavien tulojensa perusteella laskettavan sairausvakuutuspäivärahan suuruisena (Sairausvakuutuslaki 1224/2001).

Kulukorvauksesta vähennetään 50 %, jos perhehoidossa oleva henkilö siirretään muualle hoitoon. Edellytyksenä sairausajan palkkion maksamiselle on toimiminen perhehoitajana vähintään yhden kuukauden ajan ennen sairasloman alkua.

Perhehoitajasta riippumaton syy

Jos pitkäaikaisessa perhehoidossa olevan henkilön perhehoito keskeytyy hoitajasta riippumattomasta syystä (esim. hoidettavan sairaalahoito, vierailu omaisten luona), maksetaan perhehoitajalle sekä hoitopalkkio että 50 % kulukorvausta yhtäjaksoisesti 30 vrk keskeytyksen jälkeen ja enintään 60 vrk/vuosi, ellei tilalle tule toista henkilöä perhehoitoon. Tällöin perhehoitajan edellytetään pitävän yhteyttä hoidettavaan henkilöön ja olevan yhteistyössä hoitopaikan kanssa. Hoidettavan henkilön tulo- ja lähtöpäivää ei lasketa poissaolopäiviksi. Perhehoitoon sijoitetun henkilön kuolemantapauksessa perhehoitajalle maksetaan täysi kulukorvaus seitsemän (7) vrk eteenpäin kuolinpäivästä. Palkkion maksu päättyy kuolinpäivään. Perhehoitoon sijoitetun henkilön kuolemantapauksessa palkkion maksamisesta voidaan kuitenkin sopia tapauskohtaisesti.

4.2 Maksut perhehoitajan vapaan ajalta

Perhehoidossa perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkio täysimääräisenä ja kulukorvauksen lakisääteinen määrä täysimääräisenä, kun hoidettava henkilö sijoitetaan lakisääteisen vapaan ajaksi toiseen paikkaan. Perhehoitaja ei ole oikeutettu lomaraahan, koska kyseessä ei ole työsuhde vaan toimeksiantosuhde.

Jos perhehoitajan vapaan ajaksi perhehoitajan kotiin tulee sijainen, maksetaan hoitopalkkio ja kulukorvaus perhehoitajalle täysimääräisenä. Perhehoitajan kotiin tulevalle sijaiselle maksetaan lyhytaikaisen perhehoidon hoitopalkkio. Mikäli perhehoidossa oleva asiakas menee perhehoitajansa vapaan ajaksi toiseen perhehoitopaikkaan, sijaishoitajalle maksetaan perhehoitajan vapaan ajalta lyhytaikaisen perhehoidon hoitopalkkio ja lyhytaikaisen perhehoidon kulukorvaus.

4.3 Perhehoitajan tilapäiset poissaolot

Perhehoitajan tilapäinen poissaolo tulee aina sopia erikseen asiakkaan asioista vastaavan työntekijän kanssa. Poissaolo voidaan hyväksyä esimerkiksi koulutukseen tai vertaisryhmätapaamiseen. Nämä poissaolot eivät vaikuta palkkioon tai kulukorvaukseen.

4.4 Sijaishoitaja

Kunta tai kuntayhtymä voi järjestää perhehoitajan vapaan tai muun tilapäisen hoidon tekemällä perhehoitolain 6 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta perhehoitajan tai hoidettavan henkilön kotona.

Kunta voi vaihtoehtoisesti noudattaa toimintatapaa, jossa perhehoitaja järjestää itse sijaisen vapaansa ajaksi. Tällöin kunta avustaa perhehoitajaa maksamalla kahden kuukauden ylimääräisen hoitopalkkion vuodessa. Asiasta sovitaan ja päätetään aina erikseen harkiten.

5. PERHEHOIDON TUKI

Perhehoidon järjestämisestä vastaava kunta vastaa perhehoitajalle perhehoidon aikana annettavasta tarvittavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta. Perhehoidon aikana tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle on nimettävä jokaista hoidettavaa varten vastuutyöntekijä. Perhehoitajalle on järjestettävä toimeksiantosopimukseen kirjattavalla tavalla riittävä mahdollisuus saada tukea ja tavata vastuutyöntekijää. Kunnan on tarvittaessa järjestettävä toimeksiantosopimuksessa sovittavalla tavalla perhehoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan tukevia sosiaali- ja terveystarkastuksia.

5.1 Hyvinvointi- ja terveystarkastukset

Päätoimiselle perhehoitajalle järjestetään mahdollisuus vapaaehtoiseen ja maksuttomaan hyvinvointi- ja terveystarkastukseen vähintään joka toinen vuosi. Päätoimisella perhehoitajalla tarkoitetaan perhehoitajaa, joka ei ole perhehoitoperheen ulkopuolella ansiotyössä, eikä näin ollen myöskään työterveyshuollon piirissä.

Muille toimeksiantosuhteisille perhehoitajille mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen tulee järjestää tarvittaessa.

5.2 Työnohjaus

Perhehoitajan jaksamista tuetaan erillisen harkinnan mukaan tarvittaessa työnohjauksella.

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

5.3 Mentorointi

Perhehoidon mentorointi on kokeneen, mentorikoulutuksen käyneen perhehoitajan antamaa asiantuntija-apua aloittelevalle tai haasteellisessa tilanteessa olevalle perhehoitajalle. Mentorointiin on tarvittaessa mahdollisuus esimerkiksi erilaisissa kriisitilanteissa.

5.4 Täydennyskoulutus

Pitkäaikaiselle perhehoitajalle järjestetään mahdollisuus osallistua täydennyskoulutukseen vähintään kerran vuodessa. Täydennyskoulutus on kestoltaan vähintään kaksi päivää. Täydennyskoulutuksen järjestäjänä voi toimia kunta, perhehoitoliitto tai muu taho. Koulutukseen osallistumisesta ja sen aiheuttamista kustannuksista tulee etukäteen olla yhteydessä nimettyyn vastuutyöntekijään. Koulutuspäiviltä maksetaan perhehoitajalle hoitopalkkio ja kulukorvaus.

6. PERHEHOIDOSSA OLEVAN ASIAKKAAN ASEMA

6.1 Perhehoidon asiakasmaksu

Pitkäaikaisesta perhehoidosta voidaan periä pitkäaikaisen laitoshoidon maksu. Maksu voi olla enintään 85 % hoidossa olevan henkilön nettokuukausituloista. Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön on jätävä vähintään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain (734/1992) ja -asetuksen sekä Kuopion kaupungin perusturva- ja terveyslautakunnan vahvistama käyttövara. Pitkäaikaisen laitoshoidon maksutaksaan poiketen, tämä käyttövara tulee jäädä myös, kun huomioidaan asiakkaan edellisen vuoden reseptiin perustuvat lääkemenot (asiakkaan omavastuu kuukautta kohti laskettuna).

Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalta perittävä kuukausimaksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Jos asiakas siirtyy perhehoidosta suoraan laitoshoittoon tai ympärivuorokautiseen asumispalveluun, ei perhehoidon asiakasmaksua siirtopäivältä peritä. Perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita avohoidon palvelumaksuja, kuten esimerkiksi kotihoidon tai päivätoiminnan maksua. Päivätoimintaan kuuluvista aterioista ei laskuteta asiakasta erikseen.

Asiakasmaksun määräytymiseen vaikuttaa se, minkä lain nojalla asumispalvelu on järjestetty. Sosiaalihuoltolain 25 §:ssä tarkoitetusta perhehoidosta voidaan periä asiakasmaksu samalla tavoin kuin pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Kehitysvammaisten erityishuollosta perittävät perhehoidon maksut määräytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan. Kuopion kaupungin kehitysvammahuollossa erityishuoltona järjestetystä perhehoidosta peritään asiakkaalta pitkäaikaisen laitoshoidon maksu.

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

Omaishoidontuen vapaan asiakasmaksut

Lyhytaikaisessa perhehoidossa olevilta asiakkailta asiakasmaksu peritään kellonaikaperiaatteella (esim. vapaa alkaa pe klo 16 ja päättyy su klo 16, jolloin asiakasmaksu peritään kahdelta vuorokaudelta).

Mikäli lyhytaikaista perhehoitoa järjestetään omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi, peritään hoidosta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain (734/1992) ja -asetuksen mukainen sekä Kuopion kaupungin perusturva- ja terveyslautakunnan vahvistama maksu.

6.2 Maksujen perimättä jättäminen

Hoidettavan kotona tapahtuvasta perhehoidosta ei peritä asiakasmaksua.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 11 §:n mukaan tulosidonnainen asiakasmaksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa asiakkaan tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai asiakkaan lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

Perhehoitajan vapaan johdosta asiakkaalle ei saa tulla lisäkuluja. Perhehoitajan vapaan ajalta voidaan periä korkeintaan perhehoidon asiakasmaksun suuruisen summa.

6.3 Muita asiakkaan asemaan vaikuttavia asioita

Perhehoidon asiakkaan yksityis- ja käyttövarat

Perhehoitoon sijoitetun henkilön saamat työtulot tai työosuusrahat jäävät hänen omaan käyttöönsä.

Perhehoidettavan käyttöraha on tarkoitettu hänen yksityiseen käyttöönsä hänen toiveensa ja mieltymysten mukaisesti. Varojen käytöstä ja käyttöä koskevista periaatteista tulee perhehoitajan sopia asiakkaan, asiakkaan huoltajan tai hänen edunvalvojansa kanssa. Perhehoitajan tulee pitää kirjaa käyttövarojen käytöstä.

Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaan perhekodissa olevasta kiinteästä omaisuudesta on pidettävä omaisuusluettelo. Omaisuusluettelo laaditaan perhehoidon alkaessa ja perhehoitaja päivittää omaisuusluettelo yhdessä huoltajan, edunvalvojan tai kunnan perhehoidosta vastaavan viranhaltijan kanssa. Omaisuusluetteloon kirjataan asiakkaan varoilla kaikki yli 200 euroa maksaneet hankinnat (tai huoltajan tai edunvalvojan ohjeen mukaisesti).

Perhehoidossa olevan täysi-ikäisen henkilön varoista huolehtiminen kuuluu ensisijaisesti hänelle itselleen tai hänen edunvalvojalleen. Perhehoidossa olevalle asiakkaalle nimetään tarvittaessa

Perusturvan palvelualue
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

13.10.2017

edunvalvoja, mikäli hän ei kykene itse valvomaan etuaan ja huolehtimaan itseään tai omaisuuttaan koskevista asioista.

Jos asiakkaalla on edunvalvoja, tulee perhehoitajan neuvotella asiakkaan varojen käyttöä koskevista periaatteista edunvalvojan ja kunnan vastuutyöntekijän kanssa. Edunvalvojan kanssa sovitaan asiakkaan tilin käytöstä. On suositeltavaa, että perhehoidossa olevan asiakkaan edunvalvojana tai yksityisvarojen hoitajana toimii muu henkilö kuin perhehoitaja. (Holhoustoimilaki 442/1999.)

Perhehoidon asiakkaan valitus- ja vaikutusmahdollisuudet

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus hyvään palveluun ja kohteluun sekä julkisen että yksityisen sosiaalihuollon asiakkaana. Asiakkaalla on oikeus tehdä saamastaan kohtelusta muistutus sellaiselle sosiaalihuollon toimivaltaiselle vastuuhenkilölle tai sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle, joka voi vaikuttaa muistutuksen tekijän tilanteen muuttamiseksi, jos muistutus on aiheellinen.

Asiakasta on neuvottava muistutuksen tekemisessä. Muistutukseen pitää vastata kohtuullisen ajan kuluessa. Muistutuksen tekeminen ei vaikuta asiakkaan oikeuteen hakea muutosta päätöksiin tai oikeuteen kannella asiastaan sosiaalihuoltoa valvoville viranomaisille.

Kriisi- ja väkivaltatilanteet

Kriisitilanteissa otetaan yhteyttä normaaleihin palveluihin (poliisi, ambulanssi ja sosiaalipäivystys) ja sen jälkeen on tehtävä ilmoitus kuntaan. Mikäli asiakas katoaa perhehoidossa ollessaan, tulee perhehoitajan tehdä lähietsintä. Ellei kadonnut henkilö sen tuloksena löydy, on katoamisesta ilmoitettava poliisille ja kuntaan. Perhehoitajan on tehtävä kriisi- ja väkivaltatilanteista ilmoitus kirjallisesti.

Perhehoidon asiakkaan kuolema

Mikäli pitkäaikaisessa perhehoidossa oleva asukas kuolee, toimeksiantosopimus purkaantuu kuolinpäivästä lukien ilman irtisanomista. Perhehoitaja ilmoittaa asiakkaan kuolemasta ensin poliisille. Poliisiyöpari tulee perhehoitajan kotiin ja he toteavat asiakkaan kuoleman. Samalla suljetaan pois mahdollinen rikosepäily. Tämän jälkeen vainaja siirretään lähimpään terveyskeskukseen, jossa lääkäri vahvistaa kuoleman.

Perhehoitajan tulee ilmoittaa asiasta omaisille ja kuntaan. Vainajan omaisiin otetaan yhteyttä ja keskustellaan heidän kanssaan. Kunta järjestää perhehoitajalle tarvittavan tuen tai on perhehoitajan tukena asiakkaan kuoleman johdosta.